

„Az operába nem lehet beleunni!”

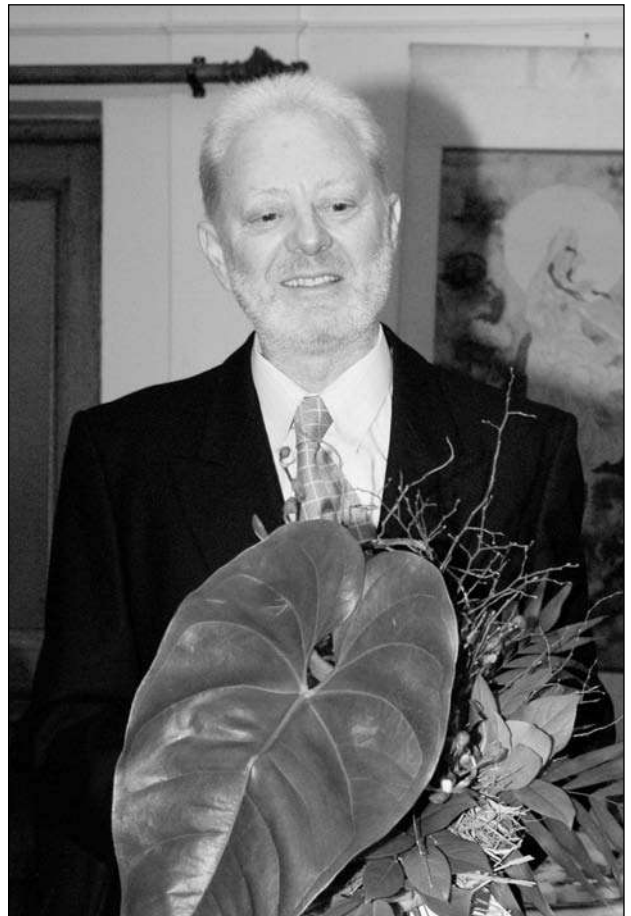
Somorjai István kapta idén a Ferencsik-díjat

Tizennyolc esztendővel ezelőtt, 1986-ban született meg a nagy magyar karmester, Ferencsik János emlékét őrző alapítvány, s az általa kiadott Ferencsik-emlékdíjat páratlan esztendőekben az Állami Hangversenyzenekar, a páros években pedig a Magyar Állami Operaház Zenekarának egy olyan művésze vehette át, aki a kuratórium döntése alapján az évad legjobb művészi produkcióját nyújtotta. A Reich Károly tervezte emléklapot elsőként Dőry Zoltán koncertmester kapta meg, majd az évek során a díjazottak között akadt többek között kürt-, hárfa-, klarinét- és ütőhangszeres művész is. Trombitaművész most vehette át első alkalommal ezt az elismerést, ugyanis február 18-án a Magyar Állami Operaház muzsikusa, Somorjai István kapta meg kiemelkedő művészi munkájáért a Ferencsik-emlékdíjat. Ettől az esztendőből kezdve megváltozott az alapítvány működése is, így a korábbi hagyománytól eltérően minden évben az Operaház zenekarának egy művésze lesz az, aki ebben a kitüntetésben részesül.

Nagyon boldoggá tett ez az elismerés – meséli *Somorjai István* – először nem is akartam hinni a fülemnek, azt hittem, valami tréfáról van szó, amikor azzal hívtak fel, hogy én kaptam meg ebben az esztendőben a Ferencsik-díjat. Különösen értékesek azok a kitüntetések, melyeket az ember közvetlen kollégái, muzsikustársai szavaznak meg, akik naponta látják-hallják, hogyan dolgozik. Ebből a szempontból rám eléggé odafigyelnek a dalszínházban, hiszen megkaptam már a Komor Vilmos-díjat, s elnyertem a Magyar Állami Operaház Legjobb Zenekari Művésze címet is. A Ferencsik-díj pedig azért jelent számomra külön örömet, mert – ha nem is sokat – de azért én is dolgozhattam a legendás karmesterrel. Először főiskolásként találkoztam vele, amikor be kellett ugranom egy olyan Fából faragott királyfi-produkcióba, amelyet *Ferencsik János* dirigált. Nem volt könnyű feladat, de sikerült megállnom a helyem, s aztán rádió- és lemezfelvételeken is többször játszhattam a zenekarban, például abban a Kékszakállúban, amelynek *Jelena Obratcova* és *Jevgenyij Nyesztyerenko* volt a két szólistája. Remekül lehetett vele dolgozni! Nagyon határozott személyiség volt, erős kézzel és elképesztő muzikáltsággal irányított mindenkit.

Idén már harminchatodik szazonját tölti az Operaházban. Annak idején miért a dalszínházi zenekarra esett a választása? Itt a trombitásoknak időnként a zenekari árkon kívül, színpadi előadóként is helyt kell állni.

Még ma is élénken emlékszem az első színpadra lépésemre, rettenetes volt. Alig kerültem a színházhoz, a Simon Boccanegrában, jelmezben, mint Hírnök egyedül kellett besétálnom, és fújnom a színpad közepén. Még próbám sem volt, az ügyelő navigált, és szörnyen izgultam. Aztán következett egy három részből álló balettest, amelyen *Daphnis és Chloé*, a *Petruska* valamint a *Tűzmadár* került színre, s ezekben a darabokban is fenn, a rivaldán, a közönséggel szemben kellett játszanom, majd az *Aida* következett. A nehézséget ilyenkor nemcsak az jelenti, hogy az előadás szereplőivé kell válnunk, hanem az, hogy régi fanfárokra kell muzsikálni. Ezeknek az instrumentumoknak a hibátlan megszólaltatása nagy rutint, s persze jó adag szerencsét is igényel, hiszen rengeteg gyakorlást követően is becsúszhat egy-egy gikszer. S bár ez a harminchat szazon valóban hosszú, emberöltőnyi idő, a mai napig nem tudok belefáradni, s rutinból muzsikálni. Az operába nem lehet beleunni, itt mindig történik valami, s rádásul

remek a társaság is. Főiskolásként a Postás Szimfonikus Zenekarhoz nyertem felvételt, 1968-ban, de többször játszottam kiegészítőként, félállásban a Magyar Rádió Zenekarában is, ahová *Lehel* karnagy úr is hívott tagnak. Számomra azonban a szakmai előrelépést a dalszínház jelentette,

ezért is jelentkeztem a próbajátékra, amelyen tizenhatan vettünk részt, és nekem sikerült elnyernem az első trombitás posztot. S már huszonhat esztendeje a Budapesti Filharmoniai Társaságnak is a tagja vagyok, így az operák és balettek mellett gyakorta játszhatom szimfonikus darabokat is.

Családi indíttatásnak vagy a véletlennek köszönheti a trombitát?

A nagypapám műkedvelő, amatőr trombitás volt, ő kedveltette meg velem ezt a hangszert. Kilencévesen kezdtem trombitálni, nagyon lelkesen, bár néha nem volt könnyű a szobában gyakorolni, miközben a többiek a házuk előtti réten rúgták a labdát. *Galambos János* volt az első tanárom, majd a budapesti Tanárképző Főiskolán *Borst Rudolf* lett a mesterm, s őt a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán *Varasdy Frigyes* követte.

A zenekari feladatok mellett kamaraegyüttesekben is rengeteget játszott, hi-

szen közel két évtizeden át muzsikált a Modern Rézfúvós Együttesben, és több évig volt tagja a Pro Brass Együttesnek is.

Nagyon élveztem ezeket a kamaramuzsikálásokat, ma is nagyon hiányoznak. A rendhagyó felállású Modern Rézfúvós

Együttes három trombitából, két harsonából, egy kürtből és egy tubából állt, így rengeteg izgalmas művet adhattunk elő, számos magyar zeneszerző komponált kimondottan az együttesünk számára darabokat. Sokat koncerteztünk, utaztunk a világban, temérdek felvételünk született. A Pro Bass pedig nemzetközi társulat volt, ahol szintén jó volt muzsikálni. Egy idő után sajnos az állandó egyeztetési gondok, s az idő felőrölte az együtteseket, de azért sajnálom, hogy vége lett.

Ennyi dalszínházi év, ilyen színes repertoár után van még, amire vágyik az ember?

Szívesen játszanám az Elektrát. Nagyon szeretem ezt a darabot, ugyanis ropant sok és nehéz trombitálni való akad benne, s rettentő régen volt műsoron. A Richard Strauss-operák a kedvenceim, de minden produkcióban örömmel játszom, ahol a trombitának izgalmas feladata van!

R. Zs.

„A legfontosabb kérdéseket az uniós csatlakozás veti fel”

Küldöttgyűlésre készül a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete

A Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete ötévente tart küldöttgyűlést, s a legközelebbi ilyen tanácskozást április végén rendezik meg. Ezen a találkozón szó esik majd arról, hogy az 1999-es küldöttgyűlés határozatai közül mi és hogyan valósult meg, s természetesen a következő ötéves időszak irányelveiről is döntenek a szakszervezeti vezetők. Dr. Gyimesi László, a Művészeti Szakszervezetek Szövetségének elnöke, a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezetének a főtitkára szerint az elmúlt időszakot illetően jelentős előrelépésről, számos eredményről számolhatnak be, a következő évek legfontosabb kérdéseit pedig az uniós csatlakozás veti fel, hiszen ez új kihívások, megoldandó feladatok elé állítja a szakszervezeteket is. Elképzelhető még az is, hogy a szervezet struktúráját át kell alakítani.

Hónapok óta folytatjuk ennek a küldöttgyűlésnek az előkészítését – meséli dr. Gyimesi László – hiszen ez az ötévente rendezett találkozó a szakszervezet egyik leglényegesebb fóruma. A szakszervezet elnökségének tagjai mellett az alapszervezetek, így a szimfonikus zenekarok szakszervezeti vezetői vesznek részt a

küldöttgyűlésen, s meghívjuk a kulturális és az oktatási minisztérium vezetőit, a gazdasági minisztérium néhány munkatársát, valamint a két művészeti területen velünk együttműködő szakmai szervezetek képviselőit. Száznál több embert várunk erre a – szándékaink szerint – reprezentatív eseményre. Hatalmas területet

fog át a munkánk, a zeneművészet és táncművészet legkülönbözőbb műfajainak művészeit, pedagógusait, egyéb munkavállalóit, valamint nyugdíjasait. Minden egyes ágazatnak megvannak a saját ügyei, történetei, s ezeknek utóbbi öt éves működéséről hallhatnak beszámolókat a küldöttek, akik az ország minden ré-